

J E L E N K Ö R.

59. szám

Pest, szerda. Julius 25.

1832.

Foglalát: Magyarország (M. Kir. udv. Kamara számvevőhivatalánál előléptetések. Kinevezések. Magyar academia idei nagy gyűlése. Vichneyi levél). Anglia (Parliamenti dolgok. Görögország. Don Pedro. Angol tudósok. Cholera. Egyebek). Franciaország (Moniteur és az oppositio. Növelliste Temps. Törvényszéki dolgok. Olasz és lengyel menekvők. Egyebek). Németalföld. (Újabb hírek). Lengyelország. (Elmélkedés). Görögország. Elegyhírek. (Reichstadti herczeg megholt). Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYARORSZÁG.

(Kir. Kam. tudósítás).

Ő Császári 's Ap. Királyi Felsege a' nagymélt. m. kir. udv. Kamara budai számvevőhivatalánál új tiszti 's fizetési rendszert állapítani méltóztatván, következő tiszt urak nyertek jó tulajdonik 's szorgalmok tekintetéből ugyancsak a' nagymélt. kir. udv. Kamara által fentebb hivatalt 's előléptetést, u. m. Frölich Ádám, Ribáry Berta, Szánka Tamás, Schraczenhaler József, Groszmayer Antal, Dolezsál Lépol; Prohászka Ferencz, Podhráczky József, Mayer József, Plachy Jakab, Langer János, Nagy János, Szelestey József, Gulden Samuel 's Petermayer Antal eddig ingrossisták számvevő-tisztekké; Seidl Ferencz, Szabó Antal, Trettina János, Fritz Károly, Fischer Károly, if. Hölbling Antal, Mészáros István, Csermák György, Jabloniczky Gyenes, Kudelaky Ignác, Schiffner Antal, Minász Móricz, Frankenbusch Aloiz, Nozda Antal, Horváth József, 's Frankenbusch Antal előbb accessisták, —továbbá Csathó Zsigmond, Lechner János, Drexler Ferencz és Csausz János előbb fizetésbeli practicansok ingrossistákká; Puschmann Ferencz, Koller Antal, Blauverth Gáspár, Grunschnek Lajos, Teller Ignác, Riedl Fridrik, Schumbensa György, Grabacsay Ferencz, Axaméty Károly, Gyömbery Márton, Jurzena József, Lovák Vilmos, Steiner Máté, Nározsnyi István, és Grobety Ignác practicansok accessistákká; 's végre Fogel Ferencz, Szüch György, Uhljarik András, Szabó Ignác, Karove Albert 's Schlegl Antal fizetésbeli practicansokká neveztettek ki.

Királyi Felségünk Kengyeczy János kir. kam. leveltári lajstromzót 44 esztendei hú

szolgálatját tekintve egész díj meghagyással nyugalmazni méltóztatott.

A' nagymélt. m. k. u. kamara e' f. hónap 19kén a' kir. ügyek fő-igazgatásánál néhai Brodszky Imre halálával megürült iktatói hivatalra Vlkolinszky András-hites ügyvédet 's eddig a' fentisztelt m. Kamara kebelbeli innoki hivatalánál volt accessistát, tizenegyévi szolgálatja, szerzett ismeretei 's jó maga viselete tekintetéből volt kegyes kinevezni.

A' nagymélt. m. k. u. Cancellaria a' fitmei kereskedés- és váltótörvényszéknél megürült kereskedő osztályból választandó díjlan közbiróságra, Accurti Aloiz ottani kereskedőt nevezte ki.

H í r a d á s

(a' magyar tudós társaság nagy gyűlése tartásáról.)

Ő es. kir. Főherczegsége a' Nádor mint pártfogó helybenhagyásával, az említett társaság-tiszteletbeli rendes és levelező tagjainak 1832re szőlő nagy gyűlése következő Augustus 28kán, Igazgató tanácsáé pedig September 2kán kezdődik. Elindult már az előtűlői meghívás mindenüvé, de ha valamely eset akadályoztatná kézhez jutását, minden karbeli tagot ezen hivatalos híradás emlékeztet hazafiúi tisztére. Pesten, Julius 25dikén 1832.

Döbrentei Gábor m. k.

Titoknok.

Vichnye, julius 15kén: A' meleg évszak kezdetétől számos vendégek örvendeztették furdónket, 's különösen a' magyar Kancelliar Ó Exja. itt mulatása nagy élénkséget adott e' tájnak; az egymást feiváltó szomszéd megyéki, kamarai 's városi fényes kiküldötségek igen érdekes vendégváltozattal kellemesítik mulatásunkat; végre a' selmeczi bányász ifjak is hódoltak bányászai módon Ó Exjának, t. i. bányász köntöscikbe 's lámpaikkal éjjel

megjelenven, katonai renddel az ünnepekt név első betűit ügyesen formálták 's bányász dalokat énekelve a' betűket lámpaikk' felemeltével világíták, mi után Ó Exja az ifjuságot egy kertben a' csendes éj kellemes hűségben megvendéglette, 's személyes megjelentével örvendeztette. — Különös hálával köszönheti mind fürdőnk, mint szomszéd városunk (Selmeck) Ó Exjának két jeles férfiak t. i. gr. Steinlein Ó Exja 's mélt. gr. Széchenyi István a' köszörús honfi' megjelentöket és rövid mulatásukat. A' lelkesedés - 's köz örömben, melyet e' kedves hír okozott vendéginkbe 's melly öt megelőzte, híven osztottak velünk a' selmecki magyar és erdélyi fiatal bányász szomszédink is, 's sokan összegyűlvén körökből többeket választottak, kik nemzeti köntösben 's nyelven Ó Mlsga hazafiui páratlan érdemeinek hódolásukat megvigyék, 's vele tudassák, hogy a' tiszta honszeretet 's fejdelem iránti hűség, mellynek legszebb példányát Ó Mltsgába bírja kedves honunk, bányá-üregeikben is visszhangra talált.

A N G L I A.

A' felsőház jul. 5diki ülésében panaszképpen hozá fel marquis Londonderry azon egybekötöttést, mellyben némelly ujság, különösen a' Times a' ministeriummal látszik lenni. Ó ugymond a' mult aprilisben egy alázatos kérelmet nyujta be Ó Felségének a' Londonderryi mesterlegények ügyében 's mint-hogy reá a' választ igen szomorítónak találá, kérdést tön Ó Felsége privát titoknokánál, valljon a' válasz az illető félnek tudtára menjen e. Innen azt az utasítást vette, hogy kérelme a' belső ministeriumhoz ment; azonban alig kapá meg (majus 1sójén) innen ó maga a' választ, már majus 2dikán az egész dolog minden környülménnyel és irománnyal együtt a' Timesben állott. Ezen ó olly szerfelett megütközött, hogy másnap mingyárt szólott iránta a' nemes viscounttal (Melbourne belsőminister), ki részéről szinte csudálkozott a' dolgon 's meg nem foghatta, mi uton jöhetett a' Times az érdeklött levelek birtokába. — Általában, ugy mond továbbá a' marquis, lehetetlen észre nem venni, hogy ez az ujság (a' Times) igen gyakran, hiteles kut-

főkből tudósít. Minden politikai dolog és vitatás legelőször 's egész pontossággal jó benne szóba. Már az illyes egybekötöttetés a' ministeriumra nézve csakugyan káros 's annak gyanuját el kell ennek magától háritani. Lord Melbourne ujolag azt felelé, hogy a' dolog magában igaz lehet, de mennyiben a' kérdés öt érdekelhetné, ó nem tud felöle semmit. Midőn aztán a' marquis tovább sürgetve azt kérdé tőle, ha nem tett e lépéseket annak kinyomozására, ki az érdeklött leveleket a' Times redactoraival közölhette, lord Melbourne igen hidegen és röviden ezt válaszolá: Nem. Ugyan az nap az alsóházban kérdést tett marquis Chandos a' görög kölcsön iránt. Beszélük, ugy mond, hogy egy bajor herczeg van a' görög thronusra kijelelve, 's angol, franczia és orosz országok vettek részt az egyezésben, melly neki ezt a' királyszéket biztosítsa, 's egyszersmind 2 millio font sterlingnyi kölcsönért is részére jót álljon. Szeretném a' nemes lordtól (Althorp) érteni, valljon ez mind igaz e, 's valljon Anglia mind azok után, a' miket értünk, ujra jót akar e idegen kölcsönözésekért állani. Lord Althorp felele valamit, de a' galleriákkal háttal fordulva, 's olly halkon, hogy lehetetlen volt az ujságok tudósítóinak amott, beszéde értelmét kivenni. (I. alább) Ezután Stanley ur az irlandi tizedekről szólott 's (mint említök) három billt hozá ajánlatba, mellyek szerint 1) a' tized felvetése 's kiegyenlítése ezentul ne önkénytes legyen, hanem határozott, szabott és állandó. 2) minden egyházi megyében állítások egy, a' püspökből és a' jövedelmes (beneficiati) papságból álló egyesület vagy corporatio, melly az egész öszvelegnek járó tizedeket 's más tartozásokat beszedje 's az illető tagok között elossza. 3) a' földes uraknak szabad legyen a' birtokaikból járó tizedeket megvenni, vagy beváltani, 's viszont a' megyei jövedelmes papságnak is megengedetik tizedét földbirtokká változtathatni. — Grattan ur szólott legelőbb ezen javaslatok ellen. Ez az ajánlat ugymond, senkit sem elégithet ki; az irlandi nép csak a' tizedrendszer tökéletes megváltoztatásán nyugszik meg. A' tizedfelvetés mindenütt igazságtalan, ki-

vévén hol a' pásztor (plebanus) ön jósága 's emberbarátsága után segít a' dolgon. Én a' háznak a' következő végzéseket elfogadását ajánlom. 1) Irland békessége megkívánja, hogy a' tizedszedés és rendszer ezentul ne csak névszerint hanem valójában is eltöröltessék. 2). Megismertetik a' birtokjus azoknál, kik Irlandban egyházi jövedelemmel bírnak 's a' parlament köteles nekik azért kárpótlást adni. 3) Az irlandi földbirtokosok kötelesek egy bizonyos tőkét vagy jövedelmet (fonds) alapítani meg, mellyből a' polgári és egyházi tanítók (papok) fizetessenek, de ez a' jövedelem és fizetésmód könnyebb és kedvezőbb legyen mint a' tized. — 4) Ezen jövedelem-bevétel 's kiosztásmódjának közelebb megállapítása a' már reformált parlamentre hagyatik. — A' ház 2 $\frac{1}{4}$ órakor (reggel) eloszlott, minekelőtte a' vitások megkezdődhettek volna.

A' parlament jul. 6 és 9diki ülései nem érdekesek. Az angol bank privilegiumát vizsgáló biztosság nagy nehézségekre 's igen fontos fölfedezésekre akadt, minél fogvást munkája huzódni 's hihetőleg a' bank egyész szerkezete tetemes változtatást fog szenvedni.

A' Görögországot illető egyezés Anglia, Orosz- és Franciaország között megerősített. 2,400,000 font sterlingnyi kölcsönt ad Otto királynak a' három hatalmasság, (mindenik egyegy harmadát a' summának), mint mondják azonnal, mivel a' fizetés ideje nincs említve. 'S ez az, a' mit lord Althorp Chandos marquisnak felelt, (l. feljebb), hozzá adván azt is, hogy ezen íromány rövid nap alatt elejébe fog a' háznak terjesztetni.

Csedálatos hir terjedett el a' napokban, mond a' Court-Journal: hogy az angol reformbill mit sem ér 's a' ministerek azt hiszik, hogy egy más reformbill megnyerésén 's átvihetésén kell igyekezniök. — Ha ez igaz, úgy a' mostani parlamentnek még egy évi ülést kellene folytatólag tartania, a' miről valóban már szó is kezd lenni. Ugyan ez a' journal azt a' még csodálatosabb hirt hozza, hogy Ó Felsége (az angol király) lord Greyről mit sem akar tudni, sem vele 14 nap óta nem

szólott. (Ezeket más ujságok is, de mind czáfolólag említik.)

Dublini privat levelek az irlandi pártok zajgását nyugtalanítónak festik. Több városban illyes hirdetmények ragasztattak fel: „Mi, 16—60 esztendő lakosok senkinek sem dolgozunk a' ki egyházi tizedet vagy taxát fizet.“ Turner ur (Barrotheryben lekipásztor) rétjét szeretné lekaszáltatni, de nem kap kaszást. Bourne ur postabérlő, több munkást elvesztett, kik azon nyilatkozással mentek el, hogy nekik parancsolatjok van, senkinek se dolgozni, a' ki tizedet fizet.

Irlandba ujjolag négy gyalogezred küldetett.

Don Pedro junius 26dikán hagyá el San Miguelt, 's elindultakor mind az Azori lakosokhoz, mind katonáihoz, mind végre a' Portugáliához proclamatiót bocsátott. Julius 6kán már Portugáliában ki fogott szállani. — Mihelyest kiszállta után 's akarmelly részében az országnak kormányzékét fog felállítani, azt Anglia mint dona Maria királyné de facto fenálló kormányzékét azonnal megismerendi, a' just különben is már mind Anglia, mind minden, csak az egy don Miguel és pártja nem, megismerte. (Times.)

A' Courier ellene mond azon hirnek, mint-ha a' parlament mingyárt elhalasztatása után nem fogna egyszersmind el is oszlattatni.

Oxfordban közelebb az Angol természetvizsgálók 's orvosok, mint a' németek Bécsben, évi-gyűlést tartottak, mellyre Anglia minden részéből számos tudós gyűlönge össze, 's mint hirtelik az előolvasottak felett érdeklők valának. Esztendőre Cambrigdebe fogják tartani a' társaság egyezése szerint, hol szünte híres egyetem van, de aztán a gyárok 's kereskedés által elhírt kisebb városokban.

Angliában 's Irlandban még mindig folyvást nevelszik a' cholera; az elsőben julius 9ikén 550 beteg 's 224 holt, az utóbbiban jul. 7ikén 390 beteg 's 130 holt számláltatott. De Quebecben is kiütött már, mint szinte Montrealban 's Canadában is, hol junius 10diken 80 betegült közül 60 halálozott meg.

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur egy igen hosszú cikkelyt közöl, mellyben az oppositionalis sajtó ellen szintazon principiumok vitattatnak, mellyeket Barthe, a' minister, utóbbi levelünkben közöltt körlevelében kifejtett.

Franciaország mostani véleménye a' kormány és oppositio rendszere felől, legjobban kitetszik, úgy mond a' Nouvelliste, az újabb követválasztásokból. Azon tizenhárom követ közül, kik az utóbbi parlamenti ülés óta választattak, csak kettő szit az oppositiohoz, a' többi ministerialis. Kár hogy a' francziák a' juste milieure nincsenek születve! Azt a' boldog közép utat ők, kormányokkal együtt, még eddig soha sem találták el.

A' Temps, melly egy idő óta hol az oppositiohoz, hol a' ministeriumhoz hajlott 's így mind a' kettőtől megtámadtatott, most ezen felírás alatt: „Mit akarunk mi?“ nyíltabban mondja ki politikáját 's a' fenforgó kormánykérdésekrül nézeteit. Egy pár nappal előbb vagy utóbb, így szól a' többi között, ált fogják annak szükségét látni, hogy egy ministerelölülő neveztessek; mert a' király az által, hogy az előlülést maga viszi, felelővé lesz, mit a' charta betűje tilt. Szintelly könnyű előre látni azt is, hogy a' leendő főministernek a' kamara majoritásával kell birnia, 's őt ennél fogvást, a' nélkül hogy a' kamarák együtt legyenek, nem nehéz kijelelni. Azon minsterieken kívül, kik önfentartások miatt akármelley kormányhoz is önkényt simulnának, két hatalmas követrészt (fractio) van a' másik kamarában, mellyeknek egyikét Dupin (az idősb), másikat Odillon-Barrot urak vezetik. Egyedül ez a' két szónok az, véleményünk szerint, kiknek személyes befolyások 's tagadhatlan talentumok a' kormányhoz hódíthatja a' többség gyámolát. De Barrot ur a' compte rendu-höz (oppositioi nyilatkozáshoz) állása 's a' juniusi napok által sokkal messzebb távolodott a' kormányzékttől, hogysen a' ministeriumba lepte most lihető volna. Azonban az ő neutralitása igen szükséges arra, hogy a' többség megszereztessek, 's mi úgy hisszük: ő azt nem fogja megtagadni Dupin urtól, ki most minden

kormányférjfitől úgy tekintetik, mint a' kin mehet egyedül a' martz. 13diki rendszer az oppositio szempontira által. Most ő rajta van a' sor, melly később fog az oppositiora jutni. Miszintugy tudjuk, mint a' Journal du Commerce, mi hijával vannak azon férjfiak, kiket a' közvélemény jelenleg a' kormányra hiv. Nem birnak ők azon belátással az ország materialis interesséjibe, melly egyedül képes a' mi műszorgalmas népségünket helyesen vezetni; de az oppositio fogyatkozása e' tekintetben még szembeszökőbb. Nem állitjuk azt, hogy Dupin ur többet értene a' statusgazdasághoz mint Odillon-Barrot, de a' pillantat szükségé amaszt kívánja, 's ha e' szükség megszünik, mi azt hasonló nyíltsággal 's minden személyhez ragaszkodás nélkül fogjuk megmondani. A' mit tehát mi akarunk az, hogy a' többség (majoritas) győzzön; a' vox populi, a' közvélemény szentebb előttünk most mint valaha, 's ha a' majoritas a' jelen pillantatban a' ministerium és oppositio között áll, úgy ott állunk mi is; ha a' mi szempontunk vagyis inkább a' nemzetéi jutnak a' kormányra, akkor mi ministerialisok leszünk; ha pedig, a' mit nem reménylünk, csak egy kisded párt jutand hatalomra, akkor mi az oppositio állandunk. A' közvélemény látszatos habozásai minket nem fognak eltéveszteni, az éles figyelmező annak logikai, folyvást haladását igen jól látja és követi, 's ez a' haladás sem igen lassu, sem hirtelen, hanem bizonyos és megállíthatatlan. Jól mondá tehát a' France Nouvelle (másik ujság), hogy mi a' győztesekkel tartunk, mert minden lehető crisisekben, végre még is mindig a' többség győz. —

Jul. 5dikén állottak a' Prouvaires-utczai összeesküvés részesei (mult februarius 1 és 2dik napjaib.) a' parisi törvényszék előtt. A' vádlottak száma nagy; tanu közel 400 volt jelen. A' kérdő más nap is folyvást tartott.

Cabet és Garnier-Pagès urak Leblond nyomozóbíró előtt jul. 8dikén kihallgattattak. Semmi tetemes vád, semmi zár-ok nem sült reájok. A' kérdések előre fel voltak téve 's meg is alig lehet üresbeket, haszontalanabakat gondolni. Például Pagès urhoz: „Hal-

lotta az ur, hogy mondták, hogy a' respublicát kellene kikiáltani?" „Ismeri az ur Ramorino generalt?" „Hallotta az ur, hogy mondták, hogy general Ramorinot kellene a' respublica dictatorává kinevezni?" 's a' t. — Cabet ur jul. 20ikán ismét kihallgattaték. Protestált az ellen, hogy az ostromállapot alatt 's az ő távollétében, irományait elszedék 's néhányat közülök a' ministeri journalokkal közlöttek. —

A' Velencei fogházból kiszabadult olaszok (számszerint 67, közöttök igen sok főtiszt, vaskorona- és becsületrendi vitéz, orvos, professor, ügyvéd, kereskedő 's t.) Toulonba érkeztekkor azon ministeri parancsot vevék, hogy magokat Afrikába mentelre készen tartsák. — Kétségbeesve ezen rendszabáson, protestatiót készítettek nyomban a' francia kormányzókhoz, mellyben kéri, hogy ha Franciaország őket vendégszeretőleg befogadni nem akarja, legalább pillantati nyugtot és enyh-helyet engedjen, honnan inkább mintsem Afrikába katonáskodni menjenek, mire sem erejük sem kedvek, máshol fognak az inség és tömlőcz után nyugodalmas életet keresni. — Addig is kérelmekre a' touloni révmelléki vesztegházat adá nekik a' touloni praefectus lakhelyül.

Az alferti (baromrivos) iskola a' jövő october Isőjén fog ismét, ujon szerkeztetve, megnyittatni.

Több ezerez, melly még zászlóit nem kapámeg, e' hónap 27dikén, mint a' juliusi revolutio évnapján Parisba jövend, hogy azokat a' király kezéből ált vegye. —

Mondják, de lehetetlen hinnünk, így szól a' Messenger, hogy 400 Lengyelt, kik Burkusországból jöttek a' határra, a' ministerium nem engedett kiszállani 's őket erővel az afrikai sereghez vitette.

Bonpland, a' híres utazó és tudós, több esztendei fogságából Paraguayban, (dr. Francia praesidensége alatt), kiszabadult. Martz 13dikán Buenos-Ayreshen volt 's onnan minél előbb Franciaországba szándékozott.

Az Académie française jul. 9dikén titoknokát választotta a' kiholt Cuvier helyébe.

A' szótöbbség Dulong urra esett, kinck megerosittetése most a' királytól függ. Cuvier professorságára a' Jardin du Roi-nál Blainville ur választatott.

A' Parisban lévő oppositioi követek ismét tanakodást tartottak Laffitte urnál jul. 6dikán, mi uttal ismét panasznyilatkozásról vala szó a' ministerium ellen.

Don Pedro expeditiojáról a' Gazette de France nem épen ostobául, ekép elmélkedik: Portugália jövendő állapotja egész Európára nézve nagyobb hatásu lesz, mint talán hinnők. Oda, Portugáliába, akarja mind Anglia mind Franciaország, noha különböző czéllal, a' liberalismust és constitutionalismust általültetni 's azt aztán az egész pyrenaei félszigeten (Spanyolországon is) elterjeszteni. — Anglia azzal kecsegteti magát, hogy az ebből okozandó zivatarok alatt hajdani befolyását az europai szárazföldi dolgokba visszaállithatja: Franciaország pedig azt reményli, hogy ha egyszer Portugáliát és Spanyolországot saját politikai szellemébe és systemájába ragadja, akkor azokkal együtt oly hatalmas principiumi frigyét és szövetekezést állithat az éjszaki (Burkus, Orosz 's a' t.) absolutismusnak ellenébe, melly előtt ennek meg kell hajolnia. Ezek valóságos indítóokai azon egyenes vagy közvetett lépteknek, mellyekkel Anglia 's Franciaország don Miguelt, ki egyedül áll még utjokban, megbuktatni igyekeznek; ez az oka azon segedelemnek, mellyet ők don Pedronak nyujtanak. E' szerint a' portugáli történetek nem csak dom Miguelt magát, hanem minden népet, minden uralkodót érdekelnek" 's a' t.

A' St. Simonisták, menilmontanti zarárdokságokban, furcsa különösséggel oszták egymás közt fel házi foglalatosságikat: Talabot Leo ur, előbb kir. alügyvéd, sokáig tányért mosogatott, nem rég Eichthal, 's Lambert t-rak által váltatott fel hivatalában, legközelebb pedig báró Duvoyrier 's Retouret Móses híres szónok által; Barrault Emil néhai professor csizmát tisztit, Chevalier, előbb a' természet-tudomány professora, 's Duguet kir. ítélőszéki ügyvéd, tisztsegédc; a' ház padolatját Ri-

gaud Dr., Holstein, Duvyrier báró, 's Chevalier a' Globe egykori szerkeztetője, surolják; ez utóbbira egyébiránt a' ház felügyelés is bizatott; Fourmel ur, előbb a' Creuzoti vas-gyár főigazgatója, kertészkedik, Bonheure professor, Roger hangász, Justus festő, 's Macherau rajzmester urak, legényei; az utczát 's az udvart Eichthal ur sepregeti, de Macherau ur neki is segít; végre Terson cath. pap, 's híres szónok asztalt terit, 's Petit egy gazdag földes ur fija, gyertyatartókat tisztogat.

A' Franczia ujságok szerint New-York status törvényhozó gyülekezete utóbbi ülésében 24 privilegiumot adott vas utak felállítására 24,775,000 dollárnyi tőkepénzrel; 's hetet bank alkotásra 1,450,000 doll. tőkével.

Walter Scott felgyógyulásához éledez remény.

NÉMETALFÖLD.

A' Memorial-Belge (belga ujság) így szól közelebb, a' Hollandia által végkép ajánlatba hozott, újabb tractatusról: „Ez a' tractatus, a' mennyire azt eddig ismerjük, sokkal többet kíván, és sokkal tovább megy, mint a' mit Oroszország, Borusszia, és Austria a' novemb. 15diki egyezés megerősítésekor, részére fentartottak, sőt ezt (a' nov. 15diki) tractatust minden részeiben feldulja, felforgatja. Ugyan is 1) Elveszi tőlünk két cantonon kívül egész a' Luxemburgot és Limburgot. — 2) Elveszi tőlünk a' Scaldist és Rajnát egybekötő vizeken hajózhatás jusát. 3) Nem enged országutat vagy csatornát építenünk Limburghban. 4) Megszorítja a' Scaldison (Schelde) hajózhatást igen tetemesen az által, hogy ezen víznek őrizetét, hajós- és terehvjámjusát egyedül 's egészen Hollandiának adja. 5) Még is, kereskedésünk illy tetemes csönkítése mellett is, a' közös adósság reánk vetett felét úgy hagyja meg, mint azt a' nov. 15diki szerződés szabá. 6) Sőt még ezen adósságrész nagyobbodását is lehetőnek veszi, 's annak capitalisaltatását megengedi. — Ennél fogvást minden vitás pontja a' nov. 15diki szerződésnek ezen ajánlott újabb tractatus által Belgium kárára van megoldva. Mi itt bővebb fejtegetésébe e' dolognak nem ereszkedünk, mert általában sem-

mi új ajánlást nem fogadhatunk el. Mi rajtunk volna a' sor új kérdést vagy ajánlást tehetni; de a' november 15iki egyezés minden vetekedést bevégezett; most már csak ennek önkényü vagy erőszakos végrehajtásával foglalkodhatunk.“ —

Párisi ujságok ugyan e' tárgy iránt a' következő levelet közlik Brüsseltől jul. 8dikáról: Ma ministeri tanács volt a' királyi palotában, maga a' hirály vitte az előlülést. Az vala szóban, milly választ kellene a' conferentiának adni a' hollandi ajánlott-egyezésre. A' külső és hadminister (Meulenaere és Evain urak) hathatósan szólottak a' mérsékletet javaló Raikem, de Theux, Merode és Coghen urak ellen Amazok t. i. azt vitatták, hogy a' pörnek fegyverrel kell véget vetni, mihez a' diplomatia 's még inkább a' conferentia utján nincs remény. Ez az ajánlat győzött 's a' király felhatalmazá Meulenaere urat egy jegyzék készítésére, melly minden alkudozás végidejéül a' folyó julius utolját tegye. A' jegyzék megkészült, áltadatott Adair urnak 's nyomban Goblet generalhoz küldetett olly meghagyással, hogy ő azt haladék nélkül a' conferentiának adja be. A' jegyzék végszavai — mint mondják — ezek: A' hollandi seregek elvonulta előtt birtokából a' belga kormány semmi rendszabás-, semmi alkuvásba nem ereszkedik. Ha jul. 25dikéig a' conferentia semmi, formaszerinti véghatározást nem hoz, 's ha ugyan az ideig Hollandia az eltakarodást el nem kezdi, akkor a' belga kormány azon szomorú kénytelenségbe látja magát helyezve, hogy fegyvert fogjon 's kevés nap alatt erővel nyerje meg azt, mit a' conferentia 18 hónap alatt meg nem nyert. — Egy rendkívüli kurir e' jegyzéket egyszersmind a' franczia udvarhoz is megvitte.“ A' Courier français mind ezekre azt a' megjegyzést teszi, hogy a' belga király válasza a' képviselőkamarai felírásra csaknem ugyan ezeket foglalá magában, 's még sem volt semmi következése. A' brüsseli cabinet sokkal inkább követi a' mienk nyomdokát, hogy sem valami elszánt határozást lehetne tőle várni. Fenyegetőzni fog — és békülni.

Haaga, jul. 9dikén. Épen most érkezik

hozzánk az angol posta, mely azon váratlan és fontos hirt hozza, hogy a' conferentia (hihetőleg julius 5ikén) a' Hollandtól ajánlott (új) tractatust el nem fogadhatónak itéli. (Levél az Allg. Z.ból). Jul. 11-dikéig ez a' hir nem valósodott meg, legalább nem minden pontra nézve.

A' belgák királya egybekelése augustus elejére halasztatott el.

LENGYELORSZÁG.

Az Oesterr. Beobachter a' berlini polit. Wochenblatt után a' következő el nem fogódott cikkelyt közli Lengyelország állapotjáról 's Oroszország az iránti rendszabásairól: „Az orosz fegyverek hatalma helyre állította a' békét Lengyelországban 's a' megérdemelt diadalt (triumphus) a' monarchiai principiumnak ezen országban megszerzé. Egy illy kemény csapás a' lázadás ügyén sokkal inkább sebzé meg azon megromlott lelkeket, kik azt (a' lázadást) az egész földkereken el akarnák terjeszteni, hogysem a' csapást jóvá tenni, 's helyre ütni ne igyekeznének. E' végre a' legszomorubb híreket terjesztik Lengyelország állapotja felől, annak jövődjét új veszélyekkel 's zivatarokkal fenyegetőnek festik 's az azt kormányzó és igazgató hatalom minden cselekedeteit a' legriasztóbb, legborzasztóbb fénybe állítják. — Ez a' fortély nem tetszhetik különösnek, ha meggondoljuk mind azon hittelen megtámadást, mellyel a' revolutionalis sajtók a' lengyel insurrectio kitörése óta Oroszországot szünetlen sértegették. A' támadás ideje alatt Lengyelország gyásszal és omladékokkal boritva, adók és zsarítások által bágyasztva volt 's vérpatakokkal mecskoltta Varsó utcáit a' benne büntetlen elkövetett gyilkosság; de ekkor a' külföld sympathiája hallgatott, mert ezt a' revolutio követte el. 'S most, — midőn az ország a' rendhez vissza tért, midőn egy erős kéz a' mult gyásznyomdokit eltörteni 's a' lengyel népnek, ha lehet, azon boldogságot készül visszaadni, mellyet revolutiója semmivé tett, — most egész erővel tör ki a' színlett szánakézés és siratják: nem a' Lengyelország sorsát, hanem azt, hogy egy törvényes uralkodás a' lázadáson győzödelmeskedett! — A' lengyel

insurrectio, miután a' műszorgalom, kereskedés és nemzeti jóllét minden forrásit kiapasztotta, a' győztes orosz kormányra hagyá azon sok ezernyi katona eltartatása gondját, kik elébb kötelességök biztos köréből kiragadva, most csak az éhel halás és idegenbe bujdoklás között választhattak. Ha az épen ekkor visszaállított legitim (törvényes) kormány ezen zsoldtalan, féktelen, vezér- és fenytéktelen katonamassát vaktában osztotta volna a' lengyel földön szélt, az által a' birtoki bátorság, 's a' nyilvános rend a' legnagyobb veszedelemnek lett volna kitéve. Egy erős, sietős, általános rendszabás kelle tehát, melly a' bajnak véget vessen, 's ezt a' császár egyedül abban lelé, hogy a' lengyel fegyvereseknek az orosz katonaság sorait megnyitotta. — Illy szempontból lehet és kell ezen olly keserűn bírálgatott rendszabást tekinteni, mellynek egyéb indító oka nem is gondolható, mintelőször, hogy ama', minden élelemnődből kipusztult katonaságnak biztos álláspont adassék az életben, 's másodsor, hogy kivonassék az országból egy olly katonasereg, melly mindaddig nem képes a' polgári életbe vissza lépni, mig ujlag meg nem tanul az engedelmesség törvénye alá hajolni. — Mert ha bosszuról, vagy büntetni akarásról vagy szóról, ugyan micsoda büntetés lehetne a' lengyel sereg katonáira nézve azon becsület, hogy orosz zászló alatt szolgálhatnak? micsoda büntetés: egy sorba tenni a' lázadás ügyéért vivottakat azon (orosz) katonákkal, kik esköket soha sem szegék meg? — Elhiszem, jobban szerették volna az europai béke ellenségei, ha az orosz kormány a' lázadó lengyel seregek maradványaiból egy, elcsábítható, a' bel és külföldi demagogusok kezére szolgálható lengyel nemzeti sereget alkotott volna. De egy kormánytól azt várni, hogy ön maga alatt vágja a' fát, hogy olly támadóknak adjon fegyvert, kiket épen most győze meg, 's kik jobbára még nem is bánják, a' mit tettek: — ez épen annyi volna, mint olly politikai botlást tanácsolni, millyenre a' történetekben példa nincs 's mellytől a' józan ész elijed. — Ha a' mostani francia kormány nem kételkedett, a' júniusi tá-

madásban résztvetteket haditörvényszék eléjébe állítani, — ha Lajos Filep a' párisi patantyusságot, a' lyoni és grenoblei nemzeti öröket eloszlathatja: miért ne volna Oroszországnak jusa a' lázadott lengyel seregek om-ladványit saját seregei közé osztani-szél-jel, 's a' győztesek között adni díszes helyet a' meggyőzötteknek? — Még egy másik tet-ret sem lehet elhallgatni. Azt mondák, hogy Varsóból kis koru gyermekek ragadtattak ki, az elementaris iskolákból hurczoltattak el, hogy messze szüleiktől, az orosz föld belse-jébe zárassanak — A' való tett, melly e-zen, a' legforróbb gyűlöletből támadott vádat megczáfolja, a' következő: Sok kiseded, a' háboru szerencsétlen következésében, árva lett; elhagyta őket az egész világ, martalékul a' bűnnek és éhel halásnak. Védtelen, falat-kenyér nélkül bolyongtak Varsó utczáin 's a' falukon. Itt felkerestette őket a' császár 's a' katonakiseddek legközelebb fekvő iskoláiba vitette, hogy ott a' status költségén neveltes-senek. — Ezen egyszerü elbeszélése a' do-logznak az egyetlen czáf, mellyet ama' raga-lomnak ellenébe kell szegezni. A' legönké-nyesb, legvérszopóbb, legvadabb kormány tetteinek, még az olyanéinak is, melly mind azon vádat megérdemlené, mellyet most az orosz kormányra halmoznak, valami hasz-nának, czéljának kell lenni. Ugy de az ember nem tudna olyan czélt gondolni, melly a' császárt arra bírhatta volna, hogy a' mint költik, kard élivel szakassza ki a' gyermeke-ket kétségbeeső szüleiök öléből. Ellenben ak-kor érhetne volna az orosz kormányt méltó vád, ha a' revolutionnak azon ártatlan áldo-zatjait segély nélkül hagyta volna az utczáken 's országutakon elveszni. — De mig a' rosza-
karók Lengyelország sorsát szomorunak, jö-
vendőjét kétségesnek festik, azalatt a' rend-
szabás, melly e' revolutionalis haragot ger-

jeszté, mind Varsóban mind a' palatinatusok-ban csendesen teljesítettik. Semmi rendbom-lás, semmi ellenállás nem történt, erőszak-kal sehol sem kellett élni, 's a' felsőség ügyel, hogy czéljai szilárdsággal ugyan de egyszer-s mind igazsággal hajtassanak végre.“ —

G Ö R Ö G O R S Z Á G.

Corfui levelek szerint Tsavella vezér ma-jus 19dikén a' görög-bajor zászlót ezen felirással „I Otto, Görögország független (sou-verain) fejedelme“ Patras falain kitűzeté. Hasonlót tőn több más hadvezér a' görög szá-razon 's peloponesuson.

ELEGY HIREK.

A' Reichstadt-i herczeg tudósorvadásban elhunyt. — (Többet jöv. levelünkben).

A' spanyol kormány sokkal nyugottabb szempontból látszik már Portugal ügyét tekin-teni mint kezdetén; mivel Anglia 's Fran-cziaországtól az esetre, ha győz Dom Pedro, 's Portugaliában Dona Maria leánya nevében regensséget állít fel, nyomosan biztosított a' felől, hogy a' pirenei félsziget zavargó álla-potja csillapításában segédkart nyujtandanak.

Negyedik Vilmos királyságra lépte óta Angliában már 24 general és 26 admiral tünt ki az élők sorából; még Napoleon idejében sem történt illy kis idő folytán ennyi gene-ral 's admiral-veszteség, mint most, midőn Anglia naponként veszi a' béke fentartásruli újabb biztosításokat.

Pénzfolyamat:

Bécs (Julius 20dikén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	87 $\frac{1}{2}$ p. p.
— 4 pC.	76 $\frac{3}{4}$ — —
— 1820diki nyeres. kölesön	178 $\frac{1}{4}$ — —
— 1821diki	— — — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. banko kötel.	— — — —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCmt kötel.	— — — —
Bank-actiak v. részvények darabja	1131 $\frac{1}{2}$ — —

A' gabonának pesti piaci ára Julius 21dikén 1832.

Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vto. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	146 $\frac{2}{3}$	133 $\frac{1}{3}$	113 $\frac{1}{2}$	Zab	33 $\frac{1}{2}$	32	30
Kétszeres	100	93 $\frac{1}{3}$	86 $\frac{2}{3}$	Köles	50	—	—
Rozs	53 $\frac{1}{3}$	50	46 $\frac{2}{3}$	Köles-kisa	113 $\frac{1}{3}$	100	—
Árpa	46 $\frac{2}{3}$	44 $\frac{2}{3}$	43 $\frac{1}{3}$	Kukoricza	51 $\frac{1}{3}$	48	46 $\frac{2}{3}$

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatatja Landerer.
Llőbbi lev. I lap. I szel. 12 sor. Alexis Daniel h. oty Daniel Elek.